

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

فرستنده: طاهر باختری

۱۸ فبروری ۲۰۲۵

شیوه و روش چین برای مشارکت در معامله ترمپ- پوتین، خروج از رکود اقتصادی و مهار جنگ تعرفه ها

هوشدارها درباره کند شدن اقتصاد چین در سال ۲۰۲۵ رو به افزایش است. صادرات یکی از عوامل اصلی رشد سال گذشته اکنون در معرض خطر است. ایالات متحده، کانادا و اتحادیه اروپا، چین را به تولید بیش از حد کالا منهدم کرده و برای حمایت از مشاغل و کسب‌وکارهای داخلی خود، تعرفه‌هایی بر واردات کالاهای چینی اعمال کرده‌اند. کارشناسان می‌گویند صادرکنندگان چینی ممکن است اکنون به بازارهای دیگر در جهان روی آورند، اما این بازارها احتمالاً در کشورهای در حال توسعه خواهند بود که به اندازه امریکای شمالی و اروپا تقاضا ندارند. این موضوع می‌تواند بر کسب‌وکارهای چینی که به دنبال گسترش هستند تأثیر بگذارد و به نوبه خود به تأمین‌کنندگان انرژی و مواد اولیه آسیب برساند. تهدید ترمپ به اعمال تعرفه‌های تا ۶۰ درصد بر کالاهای چینی باعث شده سرمایه‌گذاران در حالت آماده باش قرار گیرند و زنگ خطر در بیجینگ به صدا درآید. شی جین پینگ راه مهار تلاطم اقتصادی را در تنظیم مناسبات با واشنگتن از طریق میانجیگری در مذاکرات صلح دنبال می‌کند.

بیجینگ با استفاده از همزمانی اعلام آمادگی ترمپ و پوتین برای مذاکره های صلح اوکراین، پیشنهاد میانجیگری خود را از طریق کانال‌های پنهانی به واشنگتن عرضه کرده است. بر مبنای گزارش منابع آگاه به وال استریت ژورنال، این

پیشنهاد شامل برگزاری جلسه ای دوفره میان رهبران امریکا و روسیه -بدون حضور ولودیمیر زلنسکی- و ایجاد سازوکارهای نظارتی مشترک با مشارکت چین پس از برقراری آتشبس است. هرچند مقامات کاخ سفید با عبارتی تند این طرح را «غیرقابل قبول» خوانده‌اند، اما خودداری از رد رسمی آن گویای احتمال وجود مذاکرات پشت پرده‌ای است که هنوز به افکار عمومی درز نکرده است.

حمایت‌های همه‌جانبه چین از روسیه -از عرضه قطعات الکترونیک نظامی گرفته تا خرید نفت با قیمت‌های ترجیحی- که نقشی حیاتی در تداوم جنگ ایفا کرده، حالا به مانعی جدی برای پذیرش نقش میانجیگری بیجینگ در غرب تبدیل شده است. این تناقض ستراتیژیک زمانی آشکارتر می‌شود که بدانیم شی جین‌پینگ فقط در دهه گذشته بیش از ۴۰ بار با پوتین دیدار حضوری داشته و هم‌زمان با پیشنهاد اخیر به ترمپ در تماسی تلفونی بر «تعمیق روابط ناگسستگی» با کرملین تأکید کرده است. سفر قریب‌الوقوع شی به مسکو برای شرکت در مراسم هفتادونهمین سالگرد پیروزی بر نازی‌ها -که رسانه‌های روسی آن را تأیید کرده‌اند- نیز گواه دیگری بر این دوگانگی است. تحلیلگران مؤسسه مطالعات ستراتیژیک لندن معتقدند بیجینگ می‌کوشد با ارائه امتیازات ظاهری مانند اعزام نیروهای حافظ صلح یا میزبانی مذاکرات، فشار ترمپ برای اعمال تعرفه‌های ۶۰ درصدی بر کالاهای چینی را خنثی کند، بدون آن که از حمایت‌های اقتصادی حیات‌بخش به روسیه -که سالانه بالغ بر ۲۴۰ میلیارد دلار برآورد می‌شود- بکاهد.

سناریوهای محتمل

در سوی دیگر معادله، اروپا با بحران اعتماد بی‌سابقه‌ای به مواضع بیجینگ روبه‌روست. اگرچه مقامات ارشد آلمان و فرانسه در اظهارات رسمی نقش چین به عنوان «صلح‌ساز بالقوه» را مفید ارزیابی می‌کنند، اما اسناد محرمانه جلسه اخیر وزرای خارجه اتحادیه اروپا نشان می‌دهد نگرانی عمیقی از احتمال شکل‌گیری «نظم نوین سه‌قطبی» (امریکا-چین-روسیه) وجود دارد که منافع امنیتی اروپا را نادیده می‌گیرد. این نگرانی‌ها پس از اعلام ترمپ مبنی بر برنامهریزی برای دیدار با پوتین در عربستان سعودی -که می‌تواند میزبان جلسه ای سه‌جانبه با حضور شی نیز باشد- به اوج خود رسیده است. منابع دیپلماتیک در بروکسل افساء کرده‌اند طرح پیشنهادی چین برای اعزام ۱۰ هزار نیروی صلح‌بان به مناطق اشغالی دونباس -که مستلزم به رسمیت شناختن حاکمیت دوفاکتوی روسیه بر این مناطق است- با مخالفت شدید کشورهای شرق اروپا به‌ویژه پولند و کشورهای بالتیک مواجه شده است.

در همین حال، زلنسکی در مصاحبه‌ای تازه هشدار داده هرگونه توافق بدون مشارکت اوکراین نه‌تنها بی‌اعتبار است، بلکه «خطری جدی برای امنیت جمعی غرب محسوب می‌شود». این اظهارات در حالی مطرح می‌شود که گزارش‌های میدانی از پیشروی تدریجی نیروهای روسی در محور اوچیرفینتس-اورژوبوکا حاکی است و تحلیلگران مؤسسه مطالعات جنگ (ISW) پیش‌بینی می‌کنند در صورت تداوم کمک‌های نظامی ایران (شامل ۱۲۰۰ پهپاد شاهد-۱۳۶ در ماه گذشته) و کوریای شمالی، روسیه تا نیمه دوم ۲۰۲۵ قادر به اشغال کامل استان‌های دونتسک و لوهانسک خواهد بود. ریک واترز، مدیر امور چین در شرکت مشاوره ریسک سیاسی گروه اوراسیا و مقام ارشد سابق وزارت خارجه امریکا در امور چین، گفت: «روابط شخصی در سطوح عالی، نگرانی‌های درون بوروکراسی چین درباره هزینه» همسویی بیجینگ با مسکو را از بین می‌برد. او افزود: «بنابراین، احتمال دارد بیجینگ امتیازاتی تاکتیکی به ترمپ پیشنهاد دهد؛ از جمله برگزاری جلسه با پوتین یا مشارکت در سازوکارهای ثبات‌بخشی پس از آتشبس. اما چین بر پوتین فشار نخواهد آورد تا به آتشبس تن دهد».

محاسبات ترمپ

وعده‌های ترمپ برای «پایان جنگ در ۲۴ ساعت» که اکنون به «۱۰۰ روز نخست ریاست‌جمهوری» تعدیل یافته، تحت تأثیر سه عامل کلیدی قرار دارد: فشار فزاینده جناح راست جمهوریخواه برای قطع کمک‌های ۶۱ میلیارد دلاری به اوکراین، نیاز مبرم به نمایش یک پیروزی دیپلماتیک پیش از انتخابات میان‌دوره‌ای و تلاش برای بازگرداندن سرمایه‌گذاری‌های چینی به بازار آمریکا. منابع نزدیک به تیم ترمپ در مصاحبه‌های ناشناس اعتراف کرده‌اند و آشنگتن ممکن است در ازای تعلیق تعرفه‌ها، سکوت توافقی درباره الحاق کریمه و دونباس به روسیه را بپذیرد. این سناریو - که رسانه‌های اوکراینی از آن به «خیانت بزرگ» تعبیر می‌کنند - با مخالفت شدید نانسی پلوسی و گروهی از سناتورهای دموکرات روبه‌رو شده است.

با این حال، کارشناسان شورای آتلانتیک هوشدار می‌دهند حتی در صورت تحقق چنین معامله‌ای، بیجینگ به دلیل وابستگی متقابل اقتصادی با غرب - صادرات ۵۸۰ میلیارد دلاری به آمریکا و اروپا در ۲۰۲۳ - نمی‌تواند به صورت بلندمدت از تحریم‌های فرآه‌ای در امان بماند. این آسیب‌پذیری در کنار تشنج‌های داخلی حزب کمونیست - که اخیراً در سخنرانی غیرمنتظره لی کچیانگ، نخست‌وزیر پیشین، درباره «لزوم بازنگری در اتحاد‌های پرهزینه» بازتاب یافت - شی جین‌پینگ را در موقعیتی پارادوکسیکال قرار داده است: رهبری که می‌خواهد هم به عنوان معمار نظم نوین جهانی شناخته شود، هم وفاداری به متحدی را حفظ کند که خود را درگیر جنگی فرساینده کرده است.

نتیجه این معادله پیچیده نه‌تنها آینده جغرافیای سیاسی اوراسیا، که جایگاه چین به عنوان ابرقدرتی قابل اعتماد در نظام بین‌الملل را تعیین خواهد کرد. شی دلایلی برای کمک به ترمپ در پایان‌دادن به جنگ اوکراین دارد. در نخستین دوره ریاست‌جمهوری ترمپ که از سال ۲۰۱۷ آغاز شد، او یک سال از اقدامات تجاری علیه چین خودداری کرد تا از کمک شی برای مهار کوریای شمالی استفاده کند. اکنون در شرایطی که چین با بدترین رکود اقتصادی چند دهه اخیر روبه‌روست و رشد منفی ۰.۵ درصدی دارد، رهبر این کشور تمایل دارد ترمپ را به سمت معامله‌ای سوق دهد که باعث به تعویق افتادن اقدامات تجاری و اقتصادی بیشتر علیه چین شود. تاکنون دولت ترمپ به دلیل نقش بیجینگ در بحران فنتانیل در ایالات متحده ۱۰ درصد تعرفه اضافی بر محصولات چینی اعمال کرده است. رئیس‌جمهور آمریکا وعده داده چین را با تعرفه‌هایی تا ۶۰ درصد هدف قرار دهد.

دوشنبه ۲۹ بهمن - دلو - ۱۴۰۳